

Image: www.freeimages.co.uk

Parkinsonin tautiin liittyviä ongelmia ajattelussa, päättelykyvyssä ja muistamisessa

”Kysyttäessä usein vastaan pitkän ajan kuluttua kysymyksestä.”

Elämässä kiinni pysyminen

▪ Ajattelun, päättelykyvyn tai muistamisen hitaus voi olla samankaltaista kuin Parkinsonin tautia sairastavien henkilöiden tyypillinen liikkeiden hitaus. Nämä kognitiiviset muutokset voivat olla hyvin turhauttavia, mutta harvoin ne tekivät toimintakyvyttömäksi. Vain pienellä vähemmistöllä, ehkä 20 %:lla Parkinsonin tautia sairastavista ihmisistä on dementiaan liittyviä ongelmia, jotka vaikuttavat elämän laatuun.

▪ Yleisimpiä kognitiivisia muutoksia ovat hidastunut ajattelukyky ja tiedon käsittely. Uusien tapojen löytäminen ongelmien ratkaisemiseksi voi olla vaikeaa, samoin aiheesta toiseen siirtyminen. Parkinsonin tautia sairastavilla on harvoin muutoksia muistikyvyyssä. Heidän muistihäiriönsä ovat sellaisia, että heillä on taipumus unohtaa missä ja milloin he ovat saaneet tiedon, mutta he muistavat tiedon itsessään. Tieto voidaan palauttaa mieleen annettujen vihjeiden perusteella tai mikäli on mahdollisuus valita useasta vaihtoehdosta.

▪ Vaikeinta on silloin, kun sairastunut on ahdistunut, väsynyt tai kiireinen. Elämää voi helpottaa sallimalla itselleen runsaasti aikaa ja välttämällä stressaavia tilanteita sekä keskittymällä siihen, mikä on olennaisinta. Myös muistilaput, muistikirjat ja erilaiset hälyttimet (muistuttimet) auttavat muistamaan.

This information was prepared by professional and lay members of the Infopark Project

Last updated : April 2004

This study is funded by the European Commission under the Fifth Framework Quality of Life Programme, Contract Number QLK6 2000-00303

▪ Aistiharhat (yleensä nähdään ihmisiä tai eläimiä, jotka eivät ole todellisia) ja harhakuvitelmat (uskotaan asioihin, jotka eivät ole todellisia) voivat johtua Parkinsonin taudista tai sen hoitoon käytettävistä lääkkeistä. Lääkkeen vaihto tai annoksen muutos voi helpottaa näitä oireita.

▪ Dementiaan johtavan, vakavan ajattelu- tai muistihäiriön kehittyminen voi helposti jäädä huomaamatta. Omaiset voivat tulkita sairastuneen käyttäytymistä väärin ja yhdistää hitaan ja oudon käyttäytymisen tarkoitushakuiseen käyttäytymiseen tai laiskuuteen. Väärinymmärrys voi täten johtaa mielipahaan.

▪ Jokainen muistamiseen tai ajatteluun liittyvä ongelma ei suinkaan aiheudu Parkinsonin taudista. Jokaisella meistä vanhetessa kestää aikaisempaa kauemmin reagoida asioihin ja muistaa asioita. Lääkehoito (Parkinsonin tautiin tai muihin sairauksiin), masennus, tulehdukset ja aineenvaihdunnan häiriöt ovat tavallisia sekavuuden aiheuttajia ja helposti hoidettavissa. Parkinsonin tautia sairastaville henkilölle voi tulla myös muita sairauksia, kuten aivohalvaus tai Alzheimerin tauti, samalla tavalla kuin kaikille muillekin.

▪ Kun aistiharhat ja sekavuus kehittyvät muutaman kuukauden sisällä Parkinsonin taudin puhkeamisesta, diagnoosi voi olla ennemminkin sairaus nimeltä Lewyn kappale tauti kuin Parkinsonin tauti. Jotkut asiantuntijat ovat sitä mieltä, että Lewyn kappale tauti (DLB) ja Parkinsonin tautiin liittyvä dementia ovat sama sairaus. Molemmat potilasryhmät saattavat hyötyä uusista kolinergisistä lääkkeistä, jotka on kehitetty Alzheimerin taudin hoitoon.

LISÄÄ TIETOA

Jos olette huolestunut muistiin tai ajatteluun liittyvistä asioista, ottakaa yhteyttä lääkäriin tai psykologiin.

Launis P. Parkinsonin tauti. Opas potilaille ja heidän läheisilleen. Eräsalon kirjapaino Oy, Tampere, 1994.

Rinne U, Marttila R, Pasila A. (toim.) Parkinsonin tauti. 2000. Suomen Parkinson-liitto ry.

Kuopio A-M. Vastasairastuneen parkinsonpotilaan tietolehtinen. Suomen Parkinson-liitto ry.

Kauppi S, Routasalo P, Suominen T. Tietoa Parkinsonin taudista ja sen hoidosta – parkinsonpotilaan näkökulma. 2000. Suomen Parkinson-liitto ry.

Aho K. Matkakumppanina Parkinson. Finnreklama, Sulkava, 2003.

This study is funded by the European Commission under the Fifth Framework Quality of Life Programme, Contract Number QLK6 2000-00303